

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 137. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848112448/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

Patursson var den færøsk tænkende Mand. Men af Ydre og af Temperament var han ufærøsk. Han var for gnistrende og for impulsiv til at kunne vinde Tillid hos en skeptisk Befolkning. Nej, saa stoledo man mere paa Provsten! Og saaledes gik det til, at den nationale Smag spændte Ben for den nationale Sag.

At der under de givne Forhold opstod et konservativt Parti paa Færøerne, er der ingen Grund til at undre sig over. Men det maa beklages, at Sambandspartiet i sin Forskrækkelse over Udviklingen blev saa reaktionært, at det gik hen og kuede selve Fremskridtets Aand. Sambandspartiets Førere forstod ikke, hvad der foregik. De troede, at den nationale Bevægelse var Fjenden, der vilde føre Øerne ud i uholdbare Tilstande. De fattede ikke, at netop denne Bevægelse var den eneste Faktor, der havde Mulighederne for at kunne *formidle og bearbejde Udviklingen* og modne Folket til en ny Tid. De troede, at den danske Stat kunde gøre Fremskridtet for Færingerne, og at disse, uden at forstyrres af aandelige Komplikationer og uden at betale noget, kunde nyde dets Frugter. De var ikke klar over, at det Fremskridt, som et Folk ikke selv deltager i med hele sin Sjæl og med alle sine økonomiske Ressourcer, slet ikke er et Fremskridt, men tværtimod en Udvikling, der distancerer og demoraliserer Folket. De pointerede, langt stærkere end det var nødvendigt, at Færingerne ikke kunde undvære Danmark, men de forsømte at holde det danske Folks aandelige Udvikling op som et Eksempel til Efterfølgelse for Færingerne. Saa vidt er Sambandspartiet gaaet, at det en Tid søgte at spænde Ben for den færøske Folkehøjskole. Men selv har det intet Initiativ taget til Folkeoplysningens Fremme. Sambandspartiets nuværende Fører, *Andreas Samuelsen*, er en dygtig Mand, hvis gode Vilje og Sindelag netop over for Folket man ikke bør tvivle om. Men paa afgørende Punkter har han ikke forstaaet Folkets Tarv.

Den nationale Bevægelse begyndte som en Stemning, som en romantisk Løftelse. Men den havde store Udviklingsmuligheder, og deri laa dens egentlige Værdi. Mange af dens Mænd var præget af

Venstrebevægelsen i Danmark, enkelte var Socialdemokrater. Det var en sand folkelig Bevægelse, der voksede frem, og der var i sin Tid al Grund til at tro, at der efter det første festlige Gry vilde komme en virkelig Arbejdsdag til Folkets Gavn.

I Form af *Selvstyrepartiet* levede Bevægelsen videre, stærkt svækket, til Dels forkæret. Det er indlysende, at dets Udviklingsmuligheder herved væsentlig var forringet. Men de var ikke helt forspildte. Ganske vist fik Selvstyremændene aldrig det absolutte Flertal i Befolkningen, men som stort Oppositionsparti har de dog haft saa megen Indflydelse, at de ikke er uden Medansvar for Udviklingen.

Det maa straks siges, at de paa et bestemt Punkt har indlagt sig virkelig Fortjeneste. Naar det færøske Sprog, der i sin Tid var truet af Forfald og Ødelæggelse, nu er omskabt til et moderne Sprog, lige brugbart i Skrift og Tale, skyldes dette for en stor Del den Omstændighed, at Selvstyrepartiet usvigeligt og utrætteligt har fastholdt Linjen fra 90'erne. Det ynkelige Barbari, som en Slags færøsk-dansk-engelsk Pidgin vilde have været, er lykkeligt undgaet.

Det er et virkeligt Arbejde, der her er blevet præsteret, men desværre synes det i den Grad at have lagt Beslag paa alle Kræfter og alle Interesser, at meget andet er glemt. De Spirer til social Forstaaelse, der voksede op med den nationale Bevægelse, kom ikke til Udfoldelse, og de Mænd, som man paa dette Omraade kunde vente sig noget af, er enten døde eller paa en mærkværdig Maade gledet ud af de aktive Politikeres Kreds.

Den eneste af de gamle Førere, der er tilbage, er den nu 70-aarige *Patursson*. Hans Betydning for Selvstyrepartiet lader sig vanskeligt vurdere. Med sin ukuelige Vitalitet har han holdt en Ild flammende, der maaske ellers for længst vilde have været kvalt. Han staar endnu omstraalet af den magiske Glans fra Tiden før 1900, i manges Øjne er han næsten et nationalt Symbol.

Men nægtes kan det ikke, at Selvstyrepolitikken under hans Ledelse i mange Aar har stagneret. Et Parti kan ikke i det lange Løb leve